

FIMTA JARÐARFERÐIN NÆSTA SUNNUDAG

– Tað kennist sum at fara í jarðarferð hjá Finn hvørja ferð, sigur Sanna Jacobsen, sum 1. november aftur skal til minningardag teirra sjólátnu

BARBARA HOLM

Allahalganna dagur var sum minningardagur teirra halgimenni, ið ikki annars høvdu sín serliga minningardag, ásettur av pávanum Bonifacius 4. at vera tann 1. november. Hetta var umleið ár 610. Í 998 ásetti Gregor 5. pávi dagin eftir, annan november, at vera allasálannadag til minnis um øll hini, ið farin vóru, men ikki vóru skírd halgimenni. Í Føroyum hevur allahalgannadagur ein serligan status sum minningardagur teirra sjólátnu.

Allahalgannadagur hevur sín uppruna í fornkirkjuni og varð settur til minnis um tey halgimenni, sum ikki frammanundan høvdu fingið egnan minningardag. Í dag verður allahalgannadagur nógvastaðni ikki hildin sum serligur halgidagur, uttan kanska í Føroyum, her hann hevur fingið sín serliga dóm sum minningardagur teirra sjólátnu. Og tó verður gjørt væl burtur úr degnum í fleiri londum kortini. Men meira verðsligt og peningaávirkað er hetta hald, sum á amerikanskum verður nevnt Halloween.

Í USA verður dagurin nevndur All-Saints ella All-Hallows Day (Eve). Hetta seinna er so í fólkamunni vorðið samansett til Halloween, sum er vorðin eitt fyrbrigdi, har tað ræður um at spjaða so nógvan óhugna, og helst vera so spøkilsiskendur og óhugnaligur sum gjørligt.

1. november er allahalgannadagur. Í USA verður dagurin nevndur All-Hallow Day ella Halloween

Eisini børnini eru partur av hesum haldi og ganga, eins og børn á okkara leiðum á føstulávint, hús úr húsi við posa at biðja góðgæti, og hvat nú fáast kann, uppí.

Sum so mangir aðrir siðir og skikkir er hesin allahalgannasiður við at breiða seg úr USA. Hetta, sum nevnt verður Halloween, er ein siður, sum tikin er upp ymsastaðni í Evropa.

Roynt hevur verið at innføra siðin eisini í Føroyum, men her verður av nógvum mælt frá. Serliga eru tað kirkjufólk, sum ikki eru so fegin um hesa fremmandu grýluveitslu, sum summi vilja leggja um allahalguna.

Vit føroyingar hava í ein mansaldur havt ein serligan og vakran sið knýttan at allahalgannadegi, har vit minnst okkara »falnu«. Eisini er í nógvum kirkjum tann siður allahalganna sunnudag, at minnst øll tey, sum farin eru í sóknini síðan seinastu allahalganna.

BARBARA@SOSIALURIN.FO

KELDA: FOLKAKIRKJAN.FO

Nýggjar reglur fyri minningardag teirra sjólátnu

Nýggjar reglur eru settar fyri hvør kann skrivast á almenna listan yvir fálnir føroyingar á sjóðnum. Ein nevnd við bispí á odda hevur arbeitt við hesum málið í eitt lítið ár, og frá 1. november koma nýggju reglurnar í gildi

Ásannandi, at skipanin var farin á glið, og at neyðugt var at gera almenn metingarstøði, so at neyvt ber til at siga, hvør skal verða nevndur á listanum, var semja um at seta eina nevnd at gera uppskot til metingarstøði, grundað á gomlu løgtingssamtyktina og á umrøðuna á fundinum, skriver folkakirkjan.fo

Semja er í settu nevndini um, at neyðugt er, at greiðar avmarkingar eru fyri, hvør kemur á listan, so at ivamálini verða so fá, sum til ber.

– Óneyðug umrøða skal ikki vera um, hvør eigur at verða nevndur á listanum. Uttan mun til, hvar markið verður sett, kann altíð finnast okkurt markamót, har ivi kann verða um, hvør kemur á listan ella ikki. Tí er neyðugt, at støðið undir listanum eru greiðar reglur, so ivamálini eru so fá, sum til ber, sigur nevndin í tíðindaskrivi.

Somuleiðis er semja um, at tann týðningur, sum eftir øllum at døma upprunaliga var ætlaður at leggja í

hugtakið »sjólátinir« við einmæltu løgtingssamtyktini, framvegis hevur so stóran týðning, at hetta er støðið, sum gingið verður út frá.

Listin er til almenna minningarhaldið hin 1. november, har bæði lögmaður og biskupur luttaka.

Einki er til hindurs fyri, at minningarhaldini kring landið annars kunnu vera hildin um onnur, sum eru farin, uttan mun til um tey eru við á hesum lista.

Av tí at talan er um eitt føroyskt

minningarhald, ber illa til – vísandi til løgtingssamtyktina í 1948 ».....til minnis um sjólátar Føroyingar« – at finna aðra avmarking enn við fortreytina um at tann, sum kemur á listan, býr í Føroyum.

Ásannandi, at samfelagið er eitt heilt annað, enn tá ið hetta minningarhaldið byrjaði, var semja um hesar fortreytir og hesa allýsing.

Tann, sum kemur á listan:

– Skal vera skrásettur hjá Landsfólkavirlitinum at búgva í Føroyum.

– Skal hava latið lív í sínum yrki á sjónum, av sjúku ella vanlukku.

Á sjónum merkir her á skipi, báti, øðrum vinnustaði á sjónum, ella í sjónum.

Hendan niðurstøðan kemur í gildi til almenna minningarhaldinum komandi allahalganna-ár, ið byrjar 1. november 2015.